

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3124/2018. (IV. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Balassagyarmati Törvényszék 20.P.20.633/2016/12. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.002/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő nélkül eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Balassagyarmati Törvényszék 20.P.20.633/2016/12. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.002/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben felperesként eljáró indítványozó a Székesfehérvári Törvényszék alperes ellen, bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított pert. Kereseti kérelmében kezdetben 1 100 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, kereseti követelésének összegét később 500 000 forintra leszállította. Keresetének alapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdését jelölte meg, állítva, hogy az alperes a birtokháborítás megszüntetése iránti perében megsértette az egyenlő bánásmódhoz fűződő személyiségi jogát, valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát. Állította, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a perben előadott bizonyítékait és kivételes állatszeretetét, valamint döntése nyomán állandó félelemben kell élnie, mert kutyáit végrehajtás során elveszíti, ezáltal erkölcsi kárt is szenved.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelmében kifejtette, hogy nem sértette meg az alkalmazandó jogszabályokat, a felperesnek nem okozott kárt, ezért a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az indítványozónak igazolnia kellene, hogy kára rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve hogy a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati eszközöket igénybe vette.
- [4] 2.1. A birtokháborítás megszüntetése iránti eljárásban az első fokon eljáró Székesfehérvári Járásbíróság az indítványozót döntésével arra kötelezte, hogy birtoksértő magatartását 30 napon belül szüntesse meg és kutyáinak számát 15-ről 2-re csökkentse. Az alperes az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy „az elsőfokú bíróság a tényállás felderítéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, és helyesen járt el, amikor a szükségtelen szakértői bizonyítás lehetőségéről nem tájékoztatta a feleket”.
- [5] 2.2. Az első fokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék az indítványozó keresetét az alábbi indokok alapján elutasította.
- [6] A Törvényszék megítélése szerint „a birtokháborítási eljárás során eljáró első- és másodfokú bíróságok mindenben a jogszabályoknak megfelelően jártak el, illetőleg a rendelkezésükre álló bizonyítási eszközök közül mindazokat figyelembe vették, amely a tényállás megállapításához és a döntésük meghozatalához szükséges volt.” Az indítványozó által kifogásolt bizonyítás mellőzése tekintetében arra hivatkozott, hogy az „lényegében egy újabb jogorvoslati fórumot nyitna a fél részére, a számára kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálata tárgyában, ugyanakkor a kártérítés jogalapjául egy ilyen döntés nem szolgálhat, még akkor sem, ha a fél a jogerős ítéletet érdemben, vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitat. A bíróság felhívására sem tudott az indítványozó olyan súlyosan gondatlan vagy akár szándékos jogalkalmazói magatartást sem valószínűsíteni, amely a kártérítés jogalapját megalapozná. A bizonyítási eljárás lefolytatása és az előterjesztett/felajánlott bizonyítás mellőzése a bíróság diszkrecionális jogkörébe tartozó, a bizonyítékok szabad mérlegelésén alapuló folyamat, amely önmagában kártérítés alapjául nem szolgálhat. A rendes perorvoslaton kívül a fel-

perest megilleti a rendkívüli perorvoslat joga arra az esetre, ha olyan bizonyítékra kíván hivatkozni a jogerősen elbírált ügyben, amelynek előterjesztésére nem volt lehetősége, vagy csak később jutott tudomására.”

- [7] 2.3. Az indítványozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmében foglaltak teljesítését. Állította továbbra is, hogy az alperes nem az anyagi jogszabályoknak megfelelően járt el, mivel szerinte a birtokháborítás jogszerű megállapítására a szükségtelen zavarás feltárása nélkül nem kerülhetett volna sor, figyelmen kívül hagyta szomszédja nagyothallásának tényét és az ő szükségtelen és aránytalan kára bekövetkeztét.
- [8] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú eljárásban már kifejtett álláspontját fenntartva az ítélet hatályában fenntartását kérte.
- [9] Az indítványozó fellebbezése nyomán, másodfokon eljáró Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [10] Megállapította, hogy „az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével az ítéletábrla egyetértett [...]”.
- [11] Az elsőfokú bíróság indokolását azzal egészítette ki, hogy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése olyan magatartással valósítható meg, amely valamely személyes tulajdonságra tekintettel az érintett hátrányos megkülönböztetéséhez vezet. Az indítványozó azonban ilyen védett tulajdonságot nem jelölt meg. Hangsúlyozta, hogy „személyiségi jogot sértő jogellenes magatartás hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.” Rámutatott a Pp. 3. § (4) bekezdésére, mely kimondja, hogy a bíróság a bizonyítási indítványokhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincsen kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy „a birtokháborítás megszüntetése iránti perben eljáró bíróságok lehetőséget adtak az [indítványozónak] arra, hogy valamennyi eljárási jogát gyakorolja [...]. A bíróságok a szakértői bizonyítás mellőzését kellően meg is indokolták, így a szakértői bizonyítás mellőzése nem sértette meg a felperes egyik eljárási jogát sem, így nem eredményezhette az [indítványozó] tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.”
- [12] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [13] 3.1. Ebben állította, hogy a Balassagyarmati Törvényszék 20.P.20.633/2016/12. számú ítélete és a Fővárosi Ítéletábrla 6.Pf.20.002/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenes és ezért kérte az Alkotmánybíróságtól azok megsemmisítését.
- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlási felhívásban felhívta a figyelmét arra, hogy az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ezért meg kell jelölnie azt a törvényi rendelkezést, amely az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítja, az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, a vizsgálandó jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést, az Alaptörvény sérelmezett rendelkezéseit, indokolást, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint kifejezett kérelmet az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára nézve.
- [15] 3.3. Az indítványozó hiányos panasz kiegészítésében akként érvelt, hogy az állatvédelmi tevékenység „olyan közérdekű tevékenység, amely az emberi személyiséget meghatározó, és alkotmányos védelmet élvező emberi tulajdonság”. Hivatkozott az Alaptörvény P) cikkére, mert őshonos magyar kutyafajtát tart. Emellett megjelölte az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdését és a XXVIII. cikke (1) bekezdését is, amelyekre tekintettel kérte az ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [16] 3.4. Az indítványozó ezt követően ismét kiegészítette indítványát, alábbiak szerint. Az Alaptörvény VI. cikke (1) bekezdésére hivatkozott, mert az indítványozó úgy tekinti, hogy „védett magánélete része az állattartás”, az állatai számára „biztonságot és nyugalmat adnak”. Az Alaptörvény XIII. cikke sérelme azért állítja, mert „védett tulajdonai” az általa tartott kutyák. Hivatkozik továbbá az Alaptörvény XX. és XXI. cikkeire is, miszerint „a védett környezet védelmének része az állatvilág oltalma, az állatok iránt kimutatott emberi felelősség”, amihez az Alaptörvény P) cikkét az AJB-3729-1/2017. számú a Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó

Biztoshelyettes jogértelmezésére utalással kapcsolja. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdés sérelmét a fentiekben látja megvalósulni.

- [17] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, (2017. május 19-én vette át az indítványozó jogi képviselője a sérelmezett ítéletet és 2017. július 17-én adta postára alkotmányjogi panaszát), az indítványozó érintettnek tekinthető (a peres eljárásban felperes volt) és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [18] Az indítványozó panaszában az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésére hivatkozik, azonban mivel ez a rendelkezés nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogra vonatkozó előírást, erre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [19] Megállapítható volt továbbá, hogy bár az indítványozó által panaszában hivatkozott Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XIII. cikke, XX. cikke, XXI. cikke, XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jogokat fogalmaznak meg; az indítványozó az Alaptörvény ezen rendelkezéseinek sérelmét pusztán állította, azonban kérelme értékelhető alkotmányjogi érvelés hiányában nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek puszta felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására [...]” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [20] Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában illetve az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, ezért azt Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára és 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. március 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1523/2017.

